

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2015/22873
Karar No.	2016/9672
Tarihi:	09.06.2016

<u>İlgili Kanun / Madde</u>
5510 S. SGK. /

- **BABANIN ÖLÜM TARİHİNDE YETİM AYLIĞI ALMANIN KOŞULLARINI TAŞIMAYAN KIZ ÇOCUĞUNA ÖLÜM TARİHİNDEKİ MEVZUATIN UYGULANACAĞI**
- **ÇİFT AYLIK ALMANIN OLANAKLI OLMADIĞI**
- **EŞİ ÜZERİNDEN ÖLÜM AYLIĞI ALAN SİGORTALIYA BABASI ÜZERİNDEN DE AYLIK BAĞLANAMAYACAĞI**

ÖZETİ Anılan yasal düzenlemeler kapsamında dava irdelendiğinde; bu tür ölüm sigortasından aylık tahsislerinde, ayırık durumlar dışında genel kural olarak hakkı doğuran olay tarihinde yürürlükte olan yasal mevzuatın uygulanması gerekmekte olup buna göre sigortalı babanın yaşamını yitirdiği gün itibarıyla yürürlükteki 1479 sayılı Kanunun 45. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde yer alan, geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulunun, eşi üzerinden ölüm aylığı almakta olan davacı yönünden gerçekleşmediği belirgindir. Diğer taraftan, 02.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren yasal değişiklikle, bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan davacı hakkında 45. maddedeki aylık bağlama engeli kaldırılmış ise de bu kez 46/2. madde düzenlemesine göre kendisine çift aylık bağlanamayacağı ve eşi üzerinden bağlanan aylığın daha fazla olduğu ortadadır. Giderek 01.10.2008 günü yürürlüğe

giren 5510 sayılı Kanun hükümleri kapsamında da aynı değerlendirme geçerli olmaktadır ve sonuç olarak 506 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, eşi üzerinden ölüm aylığı almakta olan davacıya, hakkı doğuran olay tarihi itibarıyla yürürlükteki yasal mevzuat gereğince babası üzerinden ölüm aylığı tahsis edilemeyeceği gibi süreç içerisindeki yasal değişiklikler karşısında da çift aylığa hak kazanamadığı açıktır.

Dava, yaşamlarını yitiren sigortalı eş ve baba üzerinden hak sahibi sıfatıyla çift ölüm aylığı bağlanması gerektiğinin tespiti, aksi yöndeki kurum işleminin iptali, borçlu bulunmadığının tespiti ve yapılan kesintilerin faiziyle iadesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün, davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dosyanın incelenmesinde, 03/12/1999 tarihinde yaşamını yitiren sigortalı eşi üzerinden 506 sayılı Kanun hükümleri gereğince kendisine ölüm aylığı bağlanan davacının, 06/06/1982 günü ölen 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı babası üzerinden de 01/06/2003 tarihinden itibaren ölüm aylığı bağlandığı ve gelirin brüt ücretin üzerinde olduğunun anlaşılması nedeni ile 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı babası üzerinden bağlanan ölüm aylıklarının iptal edildiği anlaşılmaktadır.

Davanın yasal dayanağı olan 1479 sayılı Kanunun "Eş ve çocuklara, ana ve babaya tahsis yapılması" başlığını taşıyan 45. maddesinin 04.05.1979 tarihinde yürürlüğe giren 2229 sayılı Kanunla değişik 2. fıkrasının (c) bendinde, sigortalının; 18 yaşını (veya ortaöğretim yapması halinde 20 yaşını, yükseköğretim yapması halinde 25 yaşını) doldurmamış veya yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malûl bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulu ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocuklarına aylık bağlanacağı belirtilmiş, daha sonra 04.10.2000 günü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 619 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bentteki "geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak" koşulu, "bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmama, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almama" olarak değiştirilip 1479 sayılı Kanunun "Ölüm aylığının kesilmesi" başlıklı 46. maddesinin 2. fıkrasına, "Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kız çocuklarına bu aylıklardan fazla olanı ödenir." cümlesi eklenmiş, ancak, söz konusu KHK, Anayasa Mahkemesi'nin 08.08.2001 tarihinde yürürlüğe giren 26.10.2000 gün 61/34 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

İptale konu düzenleme daha sonra bu kez kanun koyucu tarafından 02.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren ve anılan (c) bendini değiştiren 4956 sayılı Kanunun 23. maddesiyle benimsenerek, sigortalının evli olmayan/boşanan/dul kalan kız çocuklarına ölüm aylığı bağlanabilmesi için "geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak" şartı, "bu ./..

Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmama, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almama" olarak değiştirilmiş, aynı zamanda 46. maddenin 2. fıkrasına da "Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kız çocuklarına bu aylıklardan fazla olanı ödenir." cümlesi yeniden eklenmiştir.

Diğer taraftan 5510 sayılı Kanunun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren ve "Ölüm

aylığının hak sahiplerine paylaşılması" başlığını taşıyan 34. maddesinde, sigortalının evli olmayan, boşanan, dul kalan kızlarına ölüm aylığı bağlanabilmesi, bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmama veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olma koşullarına bağlanmış, "Aylık ve gelirlerin birleşmesi" başlıklı 54. maddede ise bu Kanuna göre bağlanacak aylık ve gelirlerin birleşmesi durumunda, hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihinin göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak aylığının bağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan yasal düzenlemeler kapsamında dava irdelendiğinde; bu tür ölüm sigortasından aylık tahsislerinde, ayrı durumlarda dışında genel kural olarak hakkı doğuran olay tarihinde yürürlükte olan yasal mevzuatın uygulanması gerekmekte olup buna göre sigortalı babanın yaşamını yitirdiği gün itibarıyla yürürlükteki 1479 sayılı Kanununun 45. maddesinin 2. fıkrasının (c) bendinde yer alan, geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulunun, eşi üzerinden ölüm aylığı almakta olan davacı yönünden gerçekleşmediği belirgindir. Diğer taraftan, 02.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren yasal değişikliklerle, bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan davacı hakkında 45. maddedeki aylık bağlama engeli kaldırılmış ise de bu kez 46/2. madde düzenlemesine göre kendisine çift aylık bağlanamayacağı ve eşi üzerinden bağlanan aylığın daha fazla olduğu ortadadır. Giderek 01.10.2008 günü yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun hükümleri kapsamında da aynı değerlendirme geçerli olmaktadır ve sonuç olarak 506 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, eşi üzerinden ölüm aylığı almakta olan davacıya, hakkı doğuran olay tarihi itibarıyla yürürlükteki yasal mevzuat gereğince babası üzerinden ölüm aylığı tahsis edilemeyeceği gibi süreç içerisindeki yasal değişiklikler karşısında da çift aylığa hak kazanamadığı açıktır.

Bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece hatalı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 09.06.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.